

Standardy Ochrony Małoletnich Przed Krzywdzeniem w Przedszkolu nr 181 „Wesołe Nutki” w Warszawie

Podstawy prawne:

1. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). Przepisy weszły w życie 22 czerwca 2023 r.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535).
3. Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023, poz. 289).
4. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. (Dz.U. 2016 poz. 862).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. poz. 1870).
6. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 1606).
7. Konwencja o prawach dziecka (Dz.U.1991 nr 120, poz. 526).
8. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2012, poz. 1169).
9. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2019 poz. 1696).
10. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.).
11. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900).
12. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781).

§ 1

1. Krzywdzenie dzieci to każde działanie lub bezczynność (brak działania) różnych osób czy instytucji, które narusza ich prawa, swobody czy zakłóca ich optymalny rozwój. Żadne dziecko nie może zaznać przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej), seksualnej czy zaniedbywania.
2. Przemoc fizyczna to wszelkie celowe, intencjonalne działania wobec dziecka powodujące urazy na jego ciele np.: bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, itp. Wobec dziecka nie wolno stosować kar cielesnych.
3. Wykorzystywanie seksualne to każde zachowanie osoby starszej i silniejszej, które prowadzi do jej seksualnego podniecenia i zaspokojenia kosztem dziecka np.: ekshibicjonizm, uwodzenie, świadome czynienie dziecka świadkiem aktów płciowych, zachęcanie do rozbierania się i do oglądania pornografii, dotykание miejsc intymnych lub zachęcanie do dotykania sprawcy, różne formy stosunku seksualnego, itp.
4. Przemoc emocjonalna to intencjonalne, nie zawierające aktów przemocy fizycznej zachowania dorosłych wobec dzieci, które powodują znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka np.: wyzwiska, groźby, szantaż, straszenie, emocjonalne odrzucenie, nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka, niszczenie ważnych dla niego rzeczy lub zwierząt, nieposzanowanie granic prywatności, itp.
5. Zaniedbywanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubieranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych: jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

§ 2

1. Przed nawiązaniem z daną osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub z opieką nad nimi dyrektor uzyskuje informacje, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Osoba starająca się o zatrudnienie wypełnia oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed krzywdzeniem (załącznik nr 1).
2. Przez inną działalność związaną z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich należy rozumieć w szczególności wykonywanie czynności związanych z organizacją wypoczynku małoletnich, wykonywanie umów cywilnoprawnych związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub z opieką nad nimi.
3. Pracownicy przedszkola działają dla dobra dziecka, a ich relacje oparte są na zrozumieniu i szacunku.
4. Pracownicy przedszkola respektują prawa dziecka określone w Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., Konstytucji RP, umowach międzynarodowych, ustawie Prawo oświatowe, jak również innych aktach, w szczególności:

- 1) prawo do wyrażania własnych poglądów i przekonań,
  - 2) prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania,
  - 3) prawo do prywatności,
  - 4) prawo do ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem oraz innym złym traktowaniem,
  - 5) prawo do nauki,
  - 6) prawo do wypoczynku.
5. Pracownicy przedszkola nie dopuszczają się wobec dziecka czynów naruszających jego godność, prawa i dobro w szczególności:
- 1) nie stosują żadnej formy przemocy fizycznej, kar cielesnych,
  - 2) nie naruszają nietykalności cielesnej dziecka, rozumianej w szczególności jako zadanie ciosu (uderzenie) ręką czy inną częścią ciała czy jakimś przedmiotem, nie rzucają w dziecko żadnym przedmiotem, nie szarpiają, nie szczypią, nie ciągną za uszy czy włosy,
  - 3) nie utrwalają dla celów prywatnych wizerunku dziecka,
  - 4) nie udostępniają bez zgody rodziców wizerunku dziecka,
  - 5) nie udostępniają danych osobowych dziecka, w tym danych wrażliwych zachowując informacje uzyskane w związku z pracą zawodową, w tym informacje uzyskane na posiedzeniu rady pedagogicznej,
  - 6) nie stosują przemocy psychicznej, nie wyśmiewają, nie znieważają (obraźliwe, obelżywe słowa), nie pomawiają, nie krzyczą na dzieci, nie zastraszają,
  - 7) nie powodują poczucia zagrożenia, strachu, poniżenia, dręczenia,
  - 8) nie używają wulgaryzmów,
  - 9) nie rozpowszechniają treści pornograficznych,
  - 10) nie wykorzystują seksualnie małoletniego,
  - 11) nie dostarczają dzieciom niedozwolonych środków (np. uspokajających).
6. Kontakty pracownika z dzieckiem opierają się na profesjonalizmie i mają charakter służbowy.
7. Pracownik nie nawiązuje z dzieckiem relacji prywatnych, romantycznych.
8. Pracownik przedszkola w kontaktach z dzieckiem stosuje kanały komunikacji określone w aktach wewnętrznych.
9. Nauczyciel udziela pomocy, w tym pomocy psychologiczno - pedagogicznej małoletniemu zgodnie z zakresem swoim obowiązków, mając na uwadze, że osobą, która koordynuje pomoc jest wychowawca. Nauczyciel nie narusza kompetencji nauczycieli specjalistów.
10. Zasady określone w ust. 3 do ust. 8 mają odpowiednio zastosowanie do wolontariuszy jak również innych osób, które w szkole mają kontakt z małoletnim (np. studenci odbywający praktyki pedagogiczne).
11. W przedszkolu obowiązują odrębne akty regulujące zasady ochrony danych osobowych, w tym wizerunku dzieci, w tym udzielania zgód na ich udostępnienie przez rodziców dzieci.

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

§ 3

1. Nauczyciele jak pracownicy niepedagogiczni zwracają uwagę na sygnały, które mogą świadczyć o tym, że dziecko jest krzywdzone, którymi mogą być w szczególności:
  - 1) wypowiedzi dziecka,
  - 2) wygląd dziecka (nieodpowiednie ubranie, brak higieny, niedożywienie, sińce pod oczami, zasypianie dziecka na lekcji),
  - 3) problemy medyczne (dziecko często mdleje, skarży się na bóle brzucha, bóle głowy lub wiemy, że choruje na jedną z chorób psychosomatycznych, doznaje różnych urazów, zwłaszcza w krótkich odstępach czasu),
  - 4) zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne (tiki, lęki, fobie, zaburzenia snu, depresja, jąkanie, moczenie nocne, wycofanie z kontaktów społecznych, zahamowanie, zaburzenia odżywiania), nieadekwatnie niska samoocena,
  - 5) zachowania dziecka nieadekwatne do sytuacji (dziecko reaguje agresją na życzliwe podejście nauczyciela),
  - 6) informacje przekazane przez rodzica, który jest również ofiarą przemocy domowej,
  - 7) zauważone (pracownik jest świadkiem) czyny, które mogą świadczyć o przemocy wobec dziecka ze strony osób dorosłych, jak naruszenie nietykalności cielesnej czy zniewaga.
2. W przypadku, gdy doszło do obrażeń ciała (np. złamanie) należy udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie oraz skontaktować się z rodzicem/opiekunem prawnym.
3. Nauczyciele, jak i pracownicy niepedagogiczni o swoich podejrzeniach krzywdzenia dziecka informują wychowawcę grupy, który przekazuje tę informację dyrektorowi.
4. Nauczyciele, jak i pracownicy niepedagogiczni sporządzają notatkę o okolicznościach (zdarzeniach) świadczą o podejrzeniu krzywdzenia dziecka, którą przekazują wyznaczonemu koordynatorowi a następnie dyrektorowi przedszkola.
5. Koordynator jeżeli zachodzi taka potrzeba podejmuje działania mające na celu sprawdzenie sygnałów poprzez pozyskanie dodatkowych informacji, w szczególności:
  - 1) rozmawia z innymi nauczycielami uczącymi dziecko,
  - 2) nawiązuje współpracę z innymi instytucjami (OPS, policja), w tym występuje o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego,
  - 3) współpracuje z wychowawcą, który obserwuje na bieżąco dziecko,
  - 4) przeprowadza rozmowę z dzieckiem,
  - 5) przeprowadza rozmowę z rodzicem, w obecności dyrektora,
  - 6) w przypadku, gdy do przedszkola uczęszcza rodzeństwo dziecka, nawiązuje kontakt z wychowawcą tych dzieci w celu rozeznania, czy nie zostały zauważone sygnały mogące świadczyć o krzywdzie dziecka.
6. Jeżeli w wyniku weryfikacji zachodzi prawdopodobieństwo, że dziecko jest krzywdzone koordynator informuje o tym dyrektora przedszkola.
7. Jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego, w szczególności wskazanych w § 4 ust. 2 zawiadamia się o podejrzeniu popełnienia przestępstwa organy ścigania, a małoletni zostaje objęty pomocą ze strony przedszkola.
8. W przypadku, gdy czyn nie stanowi przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego dziecko zostaje objęte wsparciem ze strony przedszkola, a w przypadku przemocy domowej zostaje uruchomiana procedura „Niebieskie Karty”.
9. Pedagog podejmuje współpracę z rodzicami w celu zaprzestania krzywdzenia dziecka.

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty".

§ 4

1. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego ściganego z oskarżenia publicznego osobą odpowiedzialną za złożenie zawiadomienia o podejrzeniu przestępstwa jest dyrektor przedszkola.
2. Przestępstwami, o których zawiadamia się organy ścigania są w szczególności:
  - 1) art. 197 Kodeksu karnego (zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej),
  - 2) art. 198 Kodeksu karnego (seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności),
  - 3) art. 199 Kodeksu karnego (seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia),
  - 4) art. 200 Kodeksu karnego (seksualne wykorzystanie małoletniego),
  - 5) art. 200a Kodeksu karnego (elektroniczna korupcja seksualna małoletniego),
  - 6) art. 200b Kodeksu karnego (propagowanie pedofilii),
  - 7) art. 202 Kodeksu karnego (publiczne prezentowanie treści pornograficznych),
  - 8) art. 207 Kodeksu karnego (znęcanie się),
  - 9) art. 209 Kodeksu karnego (rozpijanie małoletniego),
  - 10) art. 210 Kodeksu karnego (porzucenie małoletniego).
3. Dyrektor przedszkola oraz osoby przez niego wskazane zobowiązany są przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. (np. zabezpieczenie nagrań z monitoringu).
4. Dyrektor przedszkola występuje do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny, w szczególności gdy dziecko jest zaniedbywane, rodzice działają na niekorzyść małoletniego.
5. Pedagog/ psycholog jest odpowiedzialny za wdrożenie procedury „Niebieskie karty” w przypadku podejrzenia przemocy domowej rozumianej jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
  - 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
  - 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
  - 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
  - 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
  - 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
6. Szczegółową procedurę „Niebieskie Karty”, określa odrębne zarządzenie.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

§ 5

1. Koordynatorem pomocy dziecku krzywdzonemu jest osoba upoważniona przez dyrektora, który jest odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu.
2. Dziecko może zgłosić, że jest krzywdzone każdemu nauczycielowi, w tym wychowawcy, który podejmę działania określone w § 3 ust. 2-4.
3. Osobami udzielającymi wsparcia małoletniemu są psycholog, wychowawca, a przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenie specjalnego lub ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dodatkowo pedagog specjalny.
4. Nadzór nad prowadzeniem przypadku dziecka krzywdzonego sprawuje dyrektor przedszkola udzielając wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w pomoc.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 6

1. W przypadku powzięcia przez pracownika Przedszkola podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi Przedszkola.
2. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia opracowywany jest przez zespół powołany przez dyrektora, w skład, którego wchodzi:
  - 1) wychowawca klasy,
  - 2) pedagog,
  - 3) psycholog,
  - 4) pedagog specjalny w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
3. Zespół, o którym mowa w ust. 2 opracowując plan wsparcia zapoznaje się ze zgromadzoną dokumentacją.
4. Przy opracowaniu planu zespół, o którym mowa w ust. 2 może korzystać z pomocy ośrodka pomocy społecznej, policji oraz poradni psychologiczno – pedagogicznej.
5. Na posiedzenie zespołu, o którym mowa zaprasza się rodzica małoletniego.
6. W planie wsparcia określa się formy pomocy i osoby odpowiedzialne za ich realizację.
7. Kopię planu wsparcia przekazuje się rodzicom małoletniego.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

§ 7

1. Koordynator (osoba upoważniona przez dyrektora przedszkola) prowadzi dla każdego zgłoszonego lub ujawnionego incydentu lub zdarzenia zagrażającemu dobru małoletnich odrębne akta sprawy, w których gromadzi dokumentację sprawy, w tym zgłoszenie, notatki nauczycieli, notatki z rozmów z dziećmi, rodzicami, pisma kierowane do ośrodka pomocy społecznej, policji, kopię formularza niebieskiej karty A, zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przekazane przez dyrektora przedszkola, kartę przebiegu interwencji (załącznik nr 2).

2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1 jest przechowywana przez pedagoga, w miejscu nie dostępnym dla osób nieuprawnionych.
3. Z dokumentacją, o której mowa w ust. 1 mogą zapoznawać się:
  - 1) osoby udzielające wsparcia w szczególności, psycholog, wychowawca,
  - 2) zespół, o którym mowa w § 6 ust. 2,
  - 3) dyrektor przedszkola,
  - 4) osoba upoważniona przez dyrektora przedszkola,
  - 5) uprawnione organy, w szczególności sąd, policja, prokuratura.
4. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent lub zdarzenie zagrażające dobru dziecka zostaje odnotowany w rejestrze zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dzieci.
5. Koordynator jest odpowiedzialny za prowadzenie rejestru zdarzeń.
Rejestr zdarzeń stanowi załącznik nr 3.

Zasady określające zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposoby dokumentowania tej czynności

§ 8

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników przedszkola do stosowania standardów ochrony małoletnich jest dyrektor. Dyrektor może upoważnić wyznaczoną przez siebie osobę do przygotowania pracowników przedszkola do stosowania standardów ochrony małoletnich.
2. Osoba upoważniona przez dyrektora, o której mowa w ust. 1, musi legitymować się wykształceniem wyższym z zakresu prawa lub administracji lub pedagogiki oraz co najmniej 5 letnim doświadczeniem zawodowym lub wykształceniem wyższym oraz co najmniej 5 letnim doświadczeniem w pracy z osobami małoletnimi, uzyskanym w jednostkach oświaty, leczniczych lub pomocy społecznej. Dodatkowo musi posiadać niezbędną wiedzę pozwalającą na przeprowadzenie szkoleń pracowników przedszkola, obejmującą następujące zagadnienia:
  - 1) rozpoznawania sygnałów krzywdzenia małoletnich,
  - 2) procedury interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia małoletnich,
  - 3) stosowania procedur „Niebieskie Karty”.
3. Szkolenia w zakresie standardów ochrony małoletnich są organizowane raz w roku, w terminie określonym przez dyrektora.
4. Dyrektor zapoznaje pracowników ze standardami ochrony małoletnich oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich, obowiązującymi w przedszkolu.
5. Pracownicy nowozatrudnieni w przedszkolu są zapoznawani ze standardami w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie, o którym mowa w ust. 4.
6. W przypadku, gdy szkolenie przeprowadzane jest przez podmiot świadczący usługi w tym zakresie udokumentowanie zapoznania pracowników ze standardami następuje poprzez zaświadczenie.

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów oraz oceny standardów

§ 9

1. Dyrektor Przedszkola wyznacza koordynatora jako osobę odpowiedzialną za *Standardy ochrony małoletnich* w przedszkolu.
2. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia *Standardów*, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w *Standardach*.
3. Standardy ochrony małoletnich są weryfikowane co najmniej raz w roku, z uwzględnieniem analizy przypadków, które wystąpiły w przedszkolu i na bieżąco w miarę potrzeb aktualizowane.
4. Koordynator raz na dwa lata przeprowadza ankiety wśród rodziców i nauczycieli celem oceny funkcjonowania standardów. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 4 do niniejszych Standardów
5. Na podstawie przeprowadzonej ankiety osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie Standardów Ochrony Małoletnich sporządza raport z monitoringu zawierający przeprowadzoną analizę, wyniki ankiet i rekomendacje dostosowania procedur do potrzeb przedszkola oraz przepisów prawa, który następnie przedstawia organom przedszkola.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym standardów ochrony małoletnich do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 10

1. Dokumentacja składająca się na standardy ochrony małoletnich jest dostępna na stronie internetowej przedszkola a także wywieszona w holu przedszkola.
2. Rodzice, opiekunowie prawni małoletnich są informowani o adresie strony internetowej przedszkola przez wychowawcę na zebraniu z rodzicami.
3. Wychowawca zapoznaje rodziców i dzieci ze standardami ochrony małoletnich.
4. Dla dzieci udostępniana jest dodatkowo wersja skrócona standardów ochrony małoletnich zawierające istotne dla nich informacje.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 11

1. Przedszkole poprzez działania profilaktyczne i wychowawcze uczy dzieci budowania bezpiecznych relacji opartych na zasadach wzajemnego szacunku, poszanowania praw innych osób, tolerancji i akceptacji innych bez względu na ich wygląd, pochodzenie, czy niepełnosprawność, mówienia o swoich potrzebach i emocjach.
2. Zadaniem nauczycieli jest budowanie u dzieci poczucia własnej wartości i pewności siebie, asertywności, stawiania granic, umiejętności odmawiania, w szczególności wówczas gdy proponowanie zachowania przez innych są niewłaściwe.

3. Nauczyciele angażują dzieci we wspólne aktywności aby uczyć ich budowania więzi z kolegami.
4. Zachowania niedozwolone dzieci zgłaszają nauczycielowi.
5. Osobą, do której dziecko może zwrócić się o pomoc jest nauczyciel.
6. Nauczyciele wskazują dzieciom, że sposobem rozwiązywania konfliktów nie jest przemoc.
7. Dzieci we wzajemnych relacjach są koleżeńscy, szanują prawa innych.
8. Zachowania niedozwolone w relacjach pomiędzy dziećmi to:
  - a) przemoc fizyczna np.: uderzenie kolegi, szarpanie,
  - b) znieważanie, wyśmiewanie, poniżanie,
  - c) zastraszanie, dręczenie,
  - d) kradzież,
  - e) wulgaryzmy.
9. Szczegółowe zasady relacji dziecko – dziecko określa załącznik nr 5.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

§ 12

1. Sieć przedszkola jest zabezpieczona hasłem.
2. Dostęp do sieci posiadają pracownicy przedszkola, którzy mogą korzystać z sieci zarówno na sprzęcie stanowiącym własność przedszkola jak i prywatnym.
3. Z sieci przedszkola nie korzystają dzieci oraz inne osoby niebędące pracownikami przedszkola.
4. Dzieci nie korzystają ze sprzętu komputerowego na terenie przedszkola.
5. Na komputerach będących na wyposażeniu przedszkola zainstalowane jest oprogramowanie antywirusowe oraz blokujące treści niewłaściwe stanowiące zagrożenie dla dzieci.
6. Instalowanie oprogramowania, aplikacji na sprzęcie stanowiącym własność przedszkola jest możliwe jedynie przez administratora.
7. Sprzęt stanowiący własność przedszkola nie jest używany w celach prywatnych.
8. Zasady korzystania ze sprzętu służbowego przez pracowników przedszkola określa odrębne zarządzenie.

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 13

1. Ochrona dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie następuje na zasadach określonych w § 12.
2. Przedszkole podejmuje działania profilaktyczne w zakresie ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie poprzez pedagogizację rodziców.
3. Wychowawcy, jak również nauczyciele specjaliści przekazują rodzicom w trakcie zebrań czy szkoleń informacje obejmujące zagadnienia związane z cyberprzemocą, jak i prawidłowym zachowaniem zapewniającym bezpieczeństwo.

4. Rodzic, którego dziecko padło ofiarą cyberprzemocy może zgłosić ten fakt każdemu nauczycielowi.

Przepisy końcowe

§ 14

1. Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie Standardów następuje poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń oraz zamieszczenie na stronie internetowej.

.....

(miejsowość i data)

**Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania
podstawowych zasad ochrony nieletnich przed krzywdzeniem**

Ja, ..., posiadający/-a numer PESEL
....., oświadczam, że nie byłem/-am skazany/-a za
przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności lub przestępstwa z użyciem
przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne
ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałem/-am się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi
w Przedszkolu nr 181 „Wesołe Nutki” w Warszawie i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

(podpis)

Karta Przebiegu Interwencji

Imię i nazwisko dziecka

.....

Przyczyna interwencji

.....

Osoba zawiadamiająca (imię i nazwisko, stanowisko)

.....

Opis podjętych działań	Data
Spotkanie z rodzicami	
Forma podjętych działań ☐ Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa ☐ Wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny ☐ Powiadomienie Policji ☐ Przedszkolna pomoc psychologiczno-pedagogiczna w formie: ..... ☐ Inny rodzaj interwencji, jaki	
Plan pomocy dziecku	
Działania przedszkola	
Działania rodziców	
Wynik interwencji	

Rejestr zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dzieci

Lp.	Imię i nazwisko dziecka	Data i miejsce interwencji, osoba interweniująca	Rodzaj krzywdzenia, Osoba krzywdząca lub podejrzana o krzywdzenie dziecka	Zastosowane procedury i formy pomocy dziecku	Powiadomione osoby, instytucje, organy zewnętrzne	Uwagi	Podpis Dyrektora

Ankieta monitorująca poziom realizacji Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem

Wstaw X w rubrykę z prawidłową odpowiedzią. Udziel odpowiedzi opisowej tam gdzie to wymagane.

Pytanie	TAK	NIE
Czy znasz standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w przedszkolu, w którym pracujesz?		
Czy znasz treść dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem”?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone?		
Czy podjąłeś/-aś jakieś działania? Jeśli tak, to jakie?		
Jeśli nie – dlaczego?		
Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem? <i>(odpowieź opisowa)</i>		

Zasady bezpiecznych relacji dziecko - dziecko

1. Przedszkole respektuje przepisy prawa, a także zobowiązania wynikające z Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka ONZ oraz Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ.
2. Właściwie zorganizowany proces wychowawczo-dydaktyczny zakłada kształtowanie wzajemnych relacji między dziećmi.
3. Każde dziecko ma prawo przebywać w bezpiecznym środowisku i być akceptowanym.
4. Wszyscy pracownicy chronią dzieci i zapewniają im bezpieczeństwo zarówno fizyczne jak i psychiczne.
5. Relacje między dziećmi kształtowane są w sposób dostosowany do potrzeb i możliwości percepcyjnych dziecka.
6. Na początku roku szkolnego dzieci wspólnie z wychowawcą ustalają tzw. Kodeks Przedszkolaka, który jest zbiorem zasad obowiązujących w grupie, ze szczególnym uwzględnieniem wyłonienia zachowań pozytywnych:
  - a) jesteśmy dla siebie mili (zamiast: nie bijemy się, nie podstawiamy sobie nogi, nie gryziemy, nie dokuczamy innym itp.),
  - b) słuchamy siebie nawzajem (zamiast: nie krzyczymy do ucha, nie przerywamy),
  - c) wspólnie się bawimy, dzielimy się zabawkami (zamiast: nie wyrywamy zabawek, nie kłócimy się),
  - d) pomagamy sobie (zamiast: nie naśmiewam się z innych),
  - e) używamy magicznych słów (proszę, dziękuję, przepraszam),
  - f) dbamy o wspólne bezpieczeństwo, chodzimy w parach, stoimy w kolejce, podajemy sobie rzeczy, czekamy na swoją kolej (zamiast: nie biegamy w sali, nie rzucamy, itp.),
  - g) dbamy i szanujemy swoją i cudzą własność.
7. Kodeks jest czytelny dla dzieci. Dzieci mają obowiązek podporządkowania się zasadom obowiązującym w placówce i grupie.
8. Dzieci znają zasady bezpieczeństwa i wiedzą, jak zachować się w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa własnego lub cudzego. Wiedzą u kogo w przedszkolu mogą szukać pomocy.
9. Zachowanie niedozwolone w relacjach między dziećmi to w szczególności: przemoc fizyczna, agresja słowna, niszczenie cudzej własności, wymuszenia, szantaż.

Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie, które mają kontakt z dzieckiem

Gdy podejrzewasz, że dziecko:

doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie (Uwaga! Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- zawiadom policję pod nr 112 lub 997 (Uwaga! W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie!).

jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw:

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (Uwaga! Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.).

doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- zakończ współpracę / rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą dziecko.

doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
- przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę.

Zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

Gdy podejrzewasz, że dziecko:

doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu (Uwaga! Oznacza to spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie,
- zawiadom policję pod nr 112 lub 997 (Uwaga! W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie).

jest pokrzywdzone innymi typami przestępstw:

- poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstw (Uwaga! Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie można też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.).

doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka,
- porozmawiaj z rodzicem/opiekunem,

doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka,
- przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie,

- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
- w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej.

- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego,
- w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej (Uwaga! Ośrodek należy powiadomić na piśmie lub mailowo. Pamiętać należy o podaniu wszystkich znanych danych dziecka, tj. imienia i nazwiska, adresu zamieszkania, imion i nazwisk rodziców. Opisz wszystkie niepokojące okoliczności występujące w rodzinie i wszystkie znane Ci fakty.),
- równoległe złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny (Uwaga! Wniosek składa się na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaje się wszystkie znane dane dziecka, tj. imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców, oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy – opis, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowano.).